

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון
פרשת בהר בחוקותי תש"פ | גיליון מס' 242

מרגליות שמשון

פרשת בהר

כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד (ויקרא כה, מב)

רבינו דורש הפסוק את באופן נפלא, וממנו נקח לעבוד את ה'. ויוקדם, שהרי ההלכה היא שנכרי אינו יכול לקנות יהודי קניין גמור ומוחלט. גם אם הוא קונה אותו, הלא זה רק קניין למעשה ידיו, אך לא קניין גופו ממש (גטין לו ב). ועוד יוקדם, ש'נכרי' הוא רמז ליצר הרע, שהרי נאמר (תהלים פא י) 'לא יהיה בך אל זר ולא תשתחווה לאל נכרי', ודרשו חז"ל (שבת קה ב) איזהו אל זר שהוא בגופו של אדם הוא אומר זה יצר הרע.

אם כן, בא הרמז בפסוקנו גם על היצר הרע: גם אם הוא מצליח כביכול לתפוס את היהודי ברשתו זה לא דבר מוחלט, זה לא קניין בגופו, אלא תמיד אפשר לצאת משיבי היצר הרע ולחזור לעבוד את ה'. זהו שאמר הפסוק: כי עבדי הם! בני ישראל הם עבדיו של הקב"ה. הם אינם נמכרים ליצר הרע באופן החלטי, ולכן גם מי שחטא צריך לדעת שהדלת לחזור בתשובה תמיד פתוחה לפניו.

(זרע שמשון [המפואר] פרשת בהר מאמר ג)

פרשת בחוקותי

אם בחוקתי תלכו וגו' (ויקרא כו ג)

אם בחקתי תלכו. הדא הוא דכתיב (תהלים קיט, נט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיך. אמר דוד, רבונו של עולם, בכל יום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הדא הוא דכתיב ואשיבה רגלי אל עדתיך. (ויקרא רבה לה א)

היפה תאר הקשה, שהדברים תמוהים לומר שנתכוין ללכת למקום אחד ובסוף הלך למקום אחר בעל כרחו. וגם לשון 'ואשיבה רגלי' משמע שהוא רצה והולך רגליו לבית המדרש.

ועוד קשה, למה לא היה חושב בעצמו ללכת לבית המדרש.

ויש לבאר, על פי דברי הגמרא (ברכות ד א), 'לדוד שמרה נפשי כי חסיד אני' וכו' (תהלים פו, ב), לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב וכו'. וביאר בעיון יעקב, שביקש שישמרהו הקב"ה, היות שמפני חסידותו לא התנהג כדרך המלכים שמפני קים ומענגים עצמם כדי שלא יחלו מטרדות המלוכה.

ולכן רצה, ללכת 'למקום פלוני ולבית דירה פלונית', לעדן ולהשיב נפשו מעט כדי לקיים הפסוק 'ונשמרתם מאד לנפשתיכם'. אבל נמלך בעצמו להשיב רגליו לבתי מדרשות שהתורה מגנא ומצלא (סוטה כא א), וכל העוסק בתורה יסורין בדלין ממנו (ברכות ה א).

אכן, כאשר הלך לבית המדרש, הלך בשמחה, כמי שהולך להתעדן באותו מקום שחשב בתחילה ללכת לשם והיו רגליו מביאות אותו. (כמו שפירש רש"י על (בראשית כט א) 'וישא יעקב רגליו').

המדרש מסמיך זאת לפסוק אצלנו. 'אם בחקתי תלכו' שתהיו עמלים בתורה אף כשאתם צריכים לעדן עצמכם. הקב"ה ישמור עליכם וממילא את מצותי תשמרו', שבזה יחשב שאתם שומרים עצמכם ומקיימים בזה מצות 'ונשמרתם', שהיא שקולה ככל המצות.

(זרע שמשון [המפואר] פרשת בחוקותי, מאמר א)

בקצרה

מצות 'ונשמרתם לנפשתיכם מאד' שקולה ככל התורה, היות ופקוח נפש דוחה כל המצוות שבתורה.

(מתוך זרע שמשון [המפואר] בחוקותי מאמר א)

מוסר השכל מפרשתנו

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם (ויקרא כו ג)

צריך להבין למה כתב בכרכות שלוש לשונות, 'בחקתי תלכו', 'משפטי תשמרו', ואחר כך 'ועשיתם אתם', שנראה שהם ענין אחד.

עוד צריך להבין, למה בתוכחות לא כתב להיפך 'אם בחקתי לא תלכו', אלא 'תמאסו'. וגם הפך את הסדר וכתב קודם משפטים ואחריהם חוקים.

ויש לבאר, שבכרכות נתן להם עצה לקיום המצוות. 'אם בחקתי תלכו' שתהיה לכם שנאה גמורה לעברות (כמרומוז ב'תלכו') היינו ללכת בזריזות, וזריזות מביא לידי נקיות מעבירות, (סוטה פ"ט מט"ו), 'ואת מצותי תשמרו' שתהיה לכם אהבה גמורה ותשתוקקו למצות, (מלשון הפסוק (בראשית לו יא) 'ואביו שמר את הדבר', שהמתין לזה, כפירש"י), אז בוודאי 'ועשיתם אתם' שעל ידי השנאה לרע וההשתוקקות לטוב, בוודאי תעשו את כל המצוות.

ואילו בתוכחות, לא דיבר שוב על אותם שלושה דברים, אלא אמר להם ש'אם לא תשמעו' לעצת התורה כנ"ל לשנא את הרע ולהשתוקק לטוב, תוכלו חלילה לרדת מדחי אל דחי. וכך יתבארו הפסוקים: 'ואם לא תשמעו לי', שלא תעשו כעצתי לאהוב המצוות ולשנא עבירות. וזה יגרום לכם ש'ולא תעשו את כל המצות האלה'. ואדרבא 'אם בחקתי תמאסו', שתמאסו בדרך הטובה. ואף 'את משפטי תגלע נפשכם', שאף את המשפטים שההיגיון מחייבם לישוב העולם (כפירוש רש"י על הפסוק (ויקרא יח ד) 'את משפטי תעשו'). ו'אף אני אעשה זאת לכם' שאשנא אותכם, מידה כנגד מידה שאתם שונאים המצוות.

(זרע שמשון [המפואר] פרשת בחוקתי, מאמר ג)

פֹּבֵשׁ שְׁמוֹעַ

בחסדי ה', הודפס השבוע בגליון זרע שמשון המפואר, כמה מאמרים ממגילת רות, לכבוד חג השבועות הבא עלינו לטובה. ואם ירצה השם, בשבועות הקרובים נביא עוד מאמרים. מאמרים אלו נדפסו אי"ה בספר לקט אמרים נבחרים זרע שמשון המפואר לחומש במדבר ומגילת רות, בשנה הבאה. נשמח לקבל הערות והארות. ובעזרת ה' יהיה לנו ולכל הציבור, לתועלת.

בימים אלו, נפתחים בהדרגה את אט בתי הכנסת ובתי המדרש. בעזרת ה' יהיה ניתן בלי נדר לקבל גליונות זרע שמשון המפואר לחלוקה. את העלון הנוכחי 'לישועתך קויתי' אנו מבקשים לא להדפיסו בכמויות [אלא בצירוף עם גליונות ועלונים נוספים], כדי שלא יבוא לידי בזיון חלילה.

בחן את עצמך

'שובו בנים שובבים'. כיצד רבינו דורש תיבת שובבים?

- א. ששבויים ביד היצר הרע.
- ב. רשעים.
- ג. שעשו תשובה.

(זרע שמשון [המפואר] פרשת בהר מאמר ג)

התשובה אפשרת אלמני, תשובה ב.

נא תרמי ב

דריש

להארות משוב וכן לקבלת העלון במייל lk0772027554@gmail.com